

TALLINNA ÜLIKOOL

Loodus- ja terviseteaduste instituut

Kinnitatud TLÜ loodus- ja terviseteaduste
instituudi 26.märtsi 2018. otsusega nr 1-6/

Tallinna Ülikool
Loodus- ja terviseteaduste instituut
Kehakultuuri erialade õppekavad

JUHEND **kehakultuuri erialade bakalaureuse- ja magistritöö** **koostamiseks ja vormistamiseks**

Tallinn 2018

SISUKORD

1. ÜLDISED NÕUDED JA JUHISED LÕPUTÖÖLE	3
1.1 Lõputöö eesmärk	3
1.2 Lõputöö uurimiskava koostamine, teema valik ja selle kinnitamine	3
1.3 Lõputöö juhendamine	4
1.4 Lõputööna teostatava uurimistöö liigid ja sisulised nõuded	5
1.5 Lõputöö kaitsmine ja hindamine	6
2. LÕPUTÖÖ STRUKTUUR JA VORMISTAMINE	7
2.1 Lõputöö struktuur	7
2.2 Töö maht	9
2.3 Viitamine ja kasutatud allikate loetelu	9
2.4 Töö keel ja stiil	10
2.5 Vormistamise ja küljendamisega seotu	10
2.6 Tabelid ja joonised	11
LISAD	12
Lisa 1 Eelkaitsmine ja kaitsmisprotseduuri reeglid	13
Lisa 2 TLÜ loodus- ja terviseteaduse instituudi liikumis-, tervise- ja sporditeaduste akadeemilise suuna lõputööde kaitsmise kord	15
Lisa 3 Tiitellehe kujunduse näidis	17
Lisa 4 Autori kinnitus	18
Lisa 5 RESÜMEE (ingl ABSTRACT)	19
Lisa 6 Viidete ja kasutatud allikate loetelu vormistamise näited	20
LISA 7 Kasvatusteaduste ja õpetajakoolituse õppekavade magistritööde ja nende kaitsmise hindamiskriteeriumid	23

1. ÜLDISED NÕUDED JA JUHISED LÕPUTÖÖLE

Käesolev juhend reguleerib kehakultuurialase bakalaureuse- ja magistritöö (edaspidi koos tähistatuna lõputöö) koostamise ja vormistamise tingimusi Tallinna Ülikooli (edaspidi TLÜ) loodus- ja terviseteaduste instituudis liikumis-, tervise- ja sporditeaduste akadeemilisel suunal. Ülikooli lõpetamise ja lõputöö kaitsmise korda reguleerib Tallinna Ülikooli [õppekorralduse eeskiri](#) (edaspidi ÕKE).

- Töö on kirjutatud õppekava keeles (v.a juhul, kui on olulisel põhjusel kirjalikult taotletud ja saadud luba töö muus keeles kirjutamiseks, näiteks kui põhi- või kaasjuhendaja ei valda eesti keelt)
- Töös on olemas kõik kohustuslikud osad (s.h tiitelleht, autori kinnitus, resüme, võõrkeelne resüme/võõrkeelsete tööde puhul eestikeelne resüme ja põhiterminoloogia eestikeelne lahtiseletus, sisukord, sissejuhatus, põhiosa, kokkuvõte, kasutatud allikate loetelu)
- Töö vastab vormistuse osas akadeemilistele tavadele ja kohustuslikena toodud nõuetele
- Töö viitamise stiil järgib läbivalt ühe tunnustatud viitamissüsteemi nõudeid, kusjuures valitud süsteemile on töös viidatud
- Töö vastab eetikakoodeksi põhimõtetele (ei esine plagiaati, ei kasutata võltsitud andmeid või fabritseeritud tulemusi, uuringuga ei tekitata kahju uuringus osalejatele, jms), lähtuda saab ka Euroopa teadlaste eetikakoodeksist (kättesaadav [LTI veebilehelt](#)).

1.1 Lõputöö eesmärk

Lõputöö eesmärgiks on üliõpilasele teadusliku uurimistöö kogemuse andmine, uurimistööks vajalike teadmiste süvendamine ja oskuste arendamine. Lõputöö tõestab üliõpilase erialast ettevalmistust ning näitab üliõpilase võimet liikumis-, tervise- ja sporditeaduste valdkonda kuuluvate probleemide teaduslikuks käsitlemiseks.

Erinevus bakalaureusetöö ja magistritöö vahel seisneb käsitletava probleemi ulatuses, kasutatavate meetodite raskusastmes ja probleemi uurimiseks tehtava töö mahus ja põhjalikkuses.

1.2 Lõputöö uurimiskava koostamine, teema valik ja selle kinnitamine

Reaalse uurimustööga alustamine nõuab suurt eeltööd ja enne seda peab endale selgeks tegema, millist probleemi ning kuidas lahendada hakata, millist metoodikat kasutada ja kuhu üldjoontes tahetakse välja jõuda. Üliõpilasel tuleb koostada **teema ja juhendaja kinnitamise tähtajaks** vabas vormis lõputöö kava (1-2 lk). Kava peab sisaldama:

- teema lühiseloostus (sh nimetus, valiku põhjendus);
- keskne uurimisprobleem (uurimisküsimuse formuleerimine);
- uurimistöö eesmärk;

- uuritava objekti kohase andmestiku või muu materjali kirjeldus;
- töö teostamise etappide loetelu ja ligikaudne ajakava;
- soovi korral ka lõputöö rakendusväljundid.

Teema valikul lähtub üliõpilane kas osakonna poolt pakutavast lõputöö teemade nimekirjast või pöördub siis oma valitud teemaga vastava valdkonnaga tegeleva õppejõu/teaduri poole. Teema valikul on soovitatav silmas pidada järgmiseid tegureid: oma huvid, võimed ja kogemused, juhendaja olemasolu ja nõuanded, võimalus teemat järgmistes töödes edasi arendada, teema aktuaalsus, lahendatavus; uurimisobjekti omapära. Teema valik ei tohi olla juhuslik ning eriti tuleb vältida laialivalguvat teemakäsitlust. Lõputöö teema peab olema seotud põhiõppekava valdkondadega. Lõputöö teema aitab täpsustada juhendaja.

Üliõpilane esitab vormikohase avalduse bakalaureuse- ja magistritöö teema juhendajale kinnitamiseks. Avaldusel peab olema juhendaja allkiri. Sellega tõendab juhendaja, et ta on nõus konkreetset üliõpilast konkreetset teemat juhendama. Avaldus tuleb esitada **väljakuulutatud tähtajaks**. Avaldusele lisatakse lõputöö kava.

1.3 Lõputöö juhendamine

Lõputöö on üliõpilase iseseisev uurimistöö, mis teostatakse juhendaja suunamisel. Juhendaja ülesanded on kirjeldatud ÕKE-s, juhendaja roll on nõustav ja suunav. Juhendaja:

- abistab teema valikul ja probleemi sõnastamisel;
- abistab meetodika valikul;
- soovitab tööks vajaliku teaduskirjanduse;
- juhib tähelepanu vigadele ja lünkadele töös;
- pöörab tähelepanu teema arenduse ebajärjekindlusele ja nõrkadele kohtadele argumentatsioonis;
- hindab töö keele ja stiili teaduslikkust;
- kontrollib töö vastavust sisulistele ja vormilistele nõuetele;
- ülesandeks ei ole parandada keele- ega stiilivigu.

Juhendajaks on üldjuhul TLÜ loodus- ja terviseteaduse instituudi liikumis-, tervise- ja sporditeaduste akadeemilise suuna õppejõud või teadur. Juhul, kui töö on interdistsiplinaarne või koostatakse teise instituudi või teise akadeemilise suuna uurimismaterjale kasutades, võib erandina juhendajaks olla ka TLÜ teiste instituutide/akadeemiliste suundade õppejõud või teadur või TLÜ väline juhendaja. Erandi puhul peab üliõpilane isiklikult pöörduma õppekava kuraatori poole nõusoleku saamiseks. Juhul kui töö on rakenduslikku laadi, võib lisaks juhendajale olla lõputööl konsultant väljastpoolt ülikooli või teisest TLÜ instituudist.

Üliõpilase ülesanded lõputöö koostamisel on sätestatud ÕKE-s.

Üliõpilase ülesanneteks on:

- 1) koostada uurimistöö tegevuskava, otsida ja läbi töötada teemakohane kirjandus ning vormistada uurimistöö tulemused korrektseks lõputööks;
- 2) esitada lõputöö osad juhendajale lugemiseks ja kommenteerimiseks vastavalt kokkulepitud tegevuskavale;
- 3) esitada üksuse poolt määratud tähtajaks nõuetekohaselt vormistatud lõputöö.

Juhendaja ülesanded lõputöö koostamisel on sätestatud ÕKE-s. Juhendaja ülesandeks on:

- 1) abistada üliõpilast teema valikul, uurimisprobleemi sõnastamisel, meetodite valikul, teemakohase kirjanduse ja muude allikate valikul ning teadusliku usaldusvääruse tagamisel;
- 2) kooskõlastada uurimistöö tegevuskava, nõustada, juhendada ja konsulteerida üliõpilast uurimistöö tegemise protsessis selle kõikidel etappidel;
- 3) kontrollida uurimistöö vastavust sisulistele ja vormilistele nõuetele ning kinnitada allkirjaga nõuetele vastava lõputöö kaitsmisele lubamist.

Juhendaja ja üliõpilane lepivad kokku lõputöö koostamise ajakava. Üliõpilane on kohustatud hoidma juhendajaga pidevat töökontakti ja kinni pidama kokkulepitud ajakavast. Üliõpilase kohustuseks on teavitada oma juhendajat esilekerkivatest raskustest ja võimalikest teema ning probleemipüstituse muutustest. Kui üliõpilane korduvalt rikub kokkulepitud ajakava, on juhendajal õigus loobuda juhendamisest.

Üliõpilane peab oma lõputöö lõppvariandi esitama juhendajale enne tööde esitamise tähtaega piisava ajavaruga, et juhendaja jõuaks enne töö kaitsmisele lubamist tervikliku töö läbi vaadata. Kui juhendaja loeb esitatud töö kehtivatele nõuetele vastavaks, siis juhendaja allkirjastab selle.

1.4 Lõputööna teostatava uurimistöö liigid ja sisulised nõuded

Lõputöö on reeglina empiiriline uurimus, kuid lubatud on ka teoreetilist ja rakenduslikku laadi uurimused. Vajalik on uurimisküsimuse täpne formuleerimine ja töö piiritletus. Lõputöö pealkiri peab adekvaatselt kajastama töö sisu. Kõigi tööde puhul peab töö kirjutaja määratlema, milles seisneb tema omapoolne originaalne panus.

Empiiriline uurimus

Empiiriline uurimus põhineb primaarsete või sekundaarsete andmete originaalsel uurimisel, kasutades kindlat meetodikat. Empiirilises uurimuses võib kasutada nii kvantitatiivseid kui kvalitatiivseid uurimismeetodeid. Meetodite valik sõltub töös püstitatud eesmärgist ning uurimisküsimusest. Empiiriliste tööde puhul peab autor väga täpselt kirjeldama kasutatud meetodeid ja andmeid.

Teoreetiline uurimus

Teoreetilise töö eesmärgiks on olemasolevate teoreetiliste käsitluste ja/või uuringute alusel välja töötada oma lähenemine uurimisprobleemile, kriitiliselt ja võrdlevalt analüüsida erinevaid käsitlusi. Teoreetilise sisuga töö tegemisel eeldatakse töö teemavalikut ainekursustega seonduvatel teemadel.

Rakenduslik uurimus

Rakenduslik töö koosneb kaitstavast projektist (ala projekt, piirkonna või organisatsiooni tõhustamise projekt, sportliku tegevuse didaktiline materjal vm) ja sellega kaasnevast tööst, milles kajastub teoreetilis-metoodiline analüüs ja põhjendus. Ka rakendusliku uurimuse puhul eeldatakse valitud teema piires olulisemate teoreetiliste seisukohtade kirjanduse toel tundmaõppimist. Rakendusliku suunitlusega töö peab olema praktilist rakendusväärtust mida kinnitab juurutamise akt.

1.5 Lõputöö kaitsmine ja hindamine

Lõputöö põhikaitsmisele eelneb eelkaitsmine (vt Lisa 1). Lõputöö avalik kaitsmine toimub suulise ettekande ja diskussiooni vormis (vt Lisa 1, Lisa 2). Ettekanne on soovitatav teha PowerPoint slaidiesitlusena ning illustreerida näitliku materjaliga (skeemid, joonised).

Lõputöö on hindeline. Töö vastavust lõputöödele kehtestatud nõuetele hindab retsensent. Töö hindajaks on kaitsmiskomisjon, võttes aluseks lõputöö, retsensendi arvamuse ja akadeemilise diskussiooni. Tööd hinnatakse sõnaliselt “suurepärase”, “väga hea”, “hea”, “rahuldav”, “kasin” ja täheliselt “A – E”; negatiivne tulemus on “puudulik” (F). Lõputööde kaitsmise tulemused tehakse üliõpilastele teatavaks suuliselt kaitsmispäeval vahetult pärast otsustamist.

Lõputöö hindamisel arvestatakse:

- teema piiritletust, probleemiasetust;
- töö sisu vastavust teemale;
- taustkirjanduse adekvaatset lahtimõtestamist, kasutatud allikate mahtu ja asjakohasust;
- valitud uurimismetoodikat, selle valdamist ja vastavust püstitatud eesmärkidega;
- empiirilise materjali piisavust, uurimistulemuste esitamise ja analüüsi põhjalikkust;
- teoreetilise tausta sobivust ja selle seostamist analüüsiga;
- töö ülesehitust, struktuuri loogilisust;
- korrektsust allikate kasutamisel ja viitamisel;
- keelekasutuse korrektsust ja stiililist ühtsust;
- töö üldist vormistust;
- ettekande ülesehitust ja kvaliteeti;
- väitlemisoskust ning suutlikkust küsimustele vastata;
- ettekandes ja väitluse käigus demonstreeritud erialateadmiste hulka.

Õpetajakoolituse õppekavade hindamisel arvestatakse lisaks Lisas 7 sätestatut.

2. LÕPUTÖÖ STRUKTUUR JA VORMISTAMINE

2.1 Lõputöö struktuur

Lõputöö koosneb vastavalt valitud uurimistöö liigile reeglina järgmistest osadest, kusjuures iga konkreetse töö struktuur ja peatükkide pealkirjad koostatakse sisulistest kaalutlustest lähtudes:

Empiiriline uurimus (kvantitatiivseid ja kvalitatiivseid uurimismeetodeid kasutav)

- **tiitelleht** (kujunduse näidis vt Lisa 3);
- **autori kinnitus** (vt Lisa 4);
- **resümee** (vt Lisa 5); – lõputöö eestikeelne lühikokkuvõte (maks. 1 lk, reavahe 1,0), mis sisaldab kokkuvõtet, kuid võimalikult üksikasjalikul viisil uuringu eesmärgi, meetodika, tulemused ja järeldused. Resümee peab sisaldama algusesse paigutatud töö bibliograafilist kirjet (autori nimi, pealkiri, töö tase, teostamise asutus, aasta) ja lõppu asetatud võtmesõnade (5-7) loetelu, mis kõige enam iseloomustavad antud uurimistöö sisu;
- **abstract** – lõputöö ingliskeelne lühikokkuvõtte (sisuliselt eestikeelse resümee tõlge) koos bibliograafilise kirje ja võtmesõnadega (maks. 1 lk, reavahe 1,0);
- **sisukord** – sisukorras näidatakse kõik töö põhiosa numeratsiooniga tähistatud pealkirjad ranges vastavuses töös toodud pealkirjadega koos leheküljenumbritega, millelt algab vastav jaotus. Sisukorda lisatakse, kuid ei numereerita resümee, abstract, sissejuhatus, kirjanduse loetelu, lisad jm töö iseseisvad osad;
- **sissejuhatus** – avatakse teema, põhjendatakse teema valikut, iseloomustatakse allikaid, mille põhjal uurimus tehakse, kirjeldatakse uurimise meetodikat, antakse ülevaade teemat puudutavast varasemalt käsitletust ja sellest millele toetutakse, esitatakse töö **eesmärk ja ülesanded**. Eesmärk ja ülesanded võivad olla formuleeritud ka eraldi peatükina;
- **kirjanduse ülevaade** – analüütiline ülevaade **teaduskirjanduses** olemasolevatest andmetest, seisukohtadest ja teooriatest, mis töö teemat otseselt puudutavad. Peatükk on reeglina jaotatud teemade kaupa alapeatükkideks;
- **meetodika** – teostatud empiirilise uurimise meetodika üksikasjalik kirjeldus ja selle valiku põhjendus, ühtlasi valimi, andmekogumise ja -töötuse kirjeldus. Kui uurimus on teostatud uurimisrühmas osaledes, siis siin on vaja näidata autori otsene isiklik panus selle valimisse. Ka see peatükk on soovitav jaotada alapeatükkideks;
- **töö tulemused** – esitatakse tekstina, jooniste ja/või tabelitena, diagrammidena jne. Valiku tegemine jooniste või tabelite kasuks on vaba. Hoiduda tuleb dubleerimisest, st samade andmete esitamisest nii tabeli kui joonisena. Tekst piirdub selles peatükis peamiselt tähelepanu juhtimisega kõige olulisemat tähtsust omavatele tulemustele. Ka see peatükk on otstarbekas jaotada alapeatükkideks;
- **tulemuste arutelu** – see on kohustuslik eristada omaette peatükina. Siin arutletakse tulemuste sarnasuse ja erinevuse üle võrreldes oma tulemusi kirjanduses esinevate andmetega. Analüüsitakse, kas saadud andmed kinnitavad tööhüpoteesi või millise vastuse võimaldavad need anda püstitatud probleemile;
- **kokkuvõte ja järeldused** – sõnastatakse lühidalt ja selgelt. Nendes peab kajastuma vastus püstitatud probleemi(de)le, seisukohavõtt tööhüpoteesi suhtes. Järeldused peavad põhinema autori poolt saadud andmetel ja nende analüüsil. Üliõpilane paneb oma allkirja kokkuvõte ja järeldused peatükki lõppu;
- **kasutatud allikate loetelu** – sisaldab töös viidatud allikate täielikku süstemaatilist loetelu, kus esitatakse vaid need allikad, millele tekstis viidatakse. Allikad järjestatakse alfabeetiliselt.

– **lisad** (vajadusel) – paigutatakse uurimisraporti tekstiosa lõppu kasutatud kirjanduse järele, varustatakse üldpealkirjaga “Lisad” (eri lehel). Lisad pealkirjastatakse, nummerdatakse märkides pealkirja kohale paremale serva “Lisa 1”, “Lisa 2” jne, iga lisa alustatakse uult lehelt. Lisadena esitatakse materjal, mis illustreerib tööd või annab lisateavet. Lisade hulka loetakse tabelid, joonised, fotod, kaardid, väljavõtted dokumentidest, küsitluslehed, ankeedid jm, mis on vajalikud põhiteksti paremaks mõistmiseks, kuid oma mahu või sisu poolest hakkaksid teksti lugemist takistama.

Järgnevates uurimusliikides tööde struktuur erineb mõnevõrra eespool esitatust. Avatakse vaid need struktuuri osad, mis teistlaadsed või sisult erinevad.

Teoreetiline uurimus

- **tiitelleht;**
- **autori kinnitus;**
- **resümee;**
- **abstract;**
- **sisukord;**
- **sissejuhatus** – avatakse teema, põhjendatakse teema valikut, iseloomustatakse kirjandust, mille põhjal uurimus tehakse, ülevaade struktuurist (mida mingi osa käsitleb);
- **teemaarendus peatükkidena** – koosneb probleemi varasemate käsitluste analüüsist kirjanduse põhjal, mis esitatakse loogiliselt järgnevate peatükkidena ja sisaldavad autori enda seisukohti;
- **kokkuvõte;**
- **kasutatud allikate loetelu;**
- **lisad** (vajadusel).

Rakenduslik uurimus

- **tiitelleht;**
- **autori kinnitus;**
- **resümee;**
- **abstract;**
- **sisukord;**
- **sissejuhatus** – avatakse teema, rakendusobjekti aktuaalsus jm teemavaliku põhjendused, töö eesmärgid ja ülesanded, ülevaade struktuurist (mida mingi osa käsitleb);
- **teemaarendus peatükkidena** – loogiliselt järgnevate peatükkidena antakse ülevaade projektiga seonduvatest teoreetilistest aspektidest, probleemi lahendamise metodoloogiline kirjeldus, probleemi lahenduse kirjeldus ja lahendite presenteerimine;
- **kokkuvõte;**
- **kasutatud allikate loetelu;**
- **lisad** (vajadusel).

Töö täpse väljundi ja sisulise ülesehituse täpsustab üliõpilane konsultatsioonides juhendajaga.

Töö struktuuriosade maht peab olema otstarbekas. Ühelt poolt on lugejal hõlpsam lugeda liigendatud teksti. Teiselt poolt tuleks jaotada osi ainult siis, kui selleks on sisuline põhjus. Näiteks peab alaosi olema vähemalt kaks, nad ei tohi olla liiga lühikesed (ainult mõne lõigu pikkused) ega väga ebaproportsionaalsed.

2.2 Töö maht

Empiirilise ja teoreetilise lõputöö pikkus on ilma lisadeta järgmine:

- bakalaureusetöö puhul mitte enam kui 40 lehekülge;
- magistritöö puhul mitte enam kui 60 lehekülge.

Rakendusliku lõputöö kaitsmiseks tuleb kaitstavale projektile lisada lõputöö tavapäraseid osi sisaldav töö (vt p 2.1). Lisatava töö pikkus on järgmine:

- bakalaureusetöö puhul 20-30 lehekülge;
- magistritöö puhul 30-40 lehekülge.

Rakendusliku lõputööna kaitstava projekti mahtu ei piirata.

2.3 Viitamine ja kasutatud allikate loetelu

Viitamine on kohustuslik igal pool, kus refereeritakse kelle tahes tööd, kasutatakse mõtteid, ideid või andmeid olemasolevatest allikatest. Viitamine algallikale on osa akadeemilisest tavast ja oskusest. Lõputöö nõuab täpset viitamissüsteemi. Lohakas või puudulik viitamine, mis lubab autoril endale omistada võõraid mõtteid, ideid või andmeid, viib töö hindamiseni plagiaadina. Seepärast peab viitamisel olema väga hoolikas ja autoritekst peab olema selgelt eristatav. Täpne viitamine on vajalik veel selleks, et:

- austada teiste autorite mõtteid ja ideid;
- pakkuda lugejale (sageli uurimistöö hindajale) kinnitust töö autori lugemuse ulatusest ja põhjalikkusest;
- võimaldada töö lugejal kergelt määrata kindlaks viidatud materjal.

Teaduslikul publitseerimisel on kasutusel mitmeid erinevaid viitamise süsteeme, millest on kerge leida näiteid raamatutest ning ajakirjadest. Lõputöodes on soovitatav kasutada autor-aasta süsteemi, mida tuntakse kui Harvardi süsteemi. Selles viidatakse teksti sees sulgudes teose autori perekonnanimele ja ilmumise aastale – nt (Valge, 2005), vajadusel ka lehekülgedele – nt (Valge, 2005: 137) või (Valge, 2005, lk 137) ning viide ise asub kasutatud allikate loetelus töö lõpus alfabeetilises järjestuses autori ja aasta põhjal (vt täpsemalt Lisa 6). Juhul kui otsustatakse kasutada mõnda teist süsteemi (nt ajaloolises uurimistöös joonealust viitamistehnikat), siis on oluline, et seda järjekindlalt töö algusest kuni lõpuni järgitaks. Viidete kasutamisel tuleb silmas pidada, et allika kirje tuleb esitada täpselt. Allika nimel ei esitata mingeid oma tõlgendusi või väiteid, st viide tuleb paigutada teksti nii, et lugeja mõistaks kergesti, missuguse tekstiosa juurde see täpselt kuulub. Viite mõjupiirkond ulatub viiteni – viide osutab seda kohta, kus lõpeb refereering või tsitaat. Kui viide on lõigu lõpus, katab see kogu lõigu, kui lause lõpus, kuulub see ainult selle lause juurde. Kui lõik lõpeb viidatava lausega, pannakse viide enne lauselõpu punkti. Kui viide seisab üksiku sõna juures, käib viide üksnes selle sõna kohta. Viide allika leheküljele on kohustuslik, kui tekstis on toodud täpne tsitaat. Sama on vajalik ka siis, kui refereeritakse mingit konkreetset mõtteavaldust, järeldust, arvandmeid.

Kasutatud allikate loetelus esitatakse kõik allikad, millele töös on viidatud, ja ainult need. Allikad esitatakse üldjuhul ühes nimekirjas alfabeetiliselt, eristamata erinevat tüüpi väljaandeid. Juhul, kui töö empiiriliseks materjaliks on kirjalikud materjalid (nt arhiivimaterjalid, ajaleheartiklid, ametlikud dokumendid), intervjuud, internetitekstid, tuleb viited empiirilisele materjalile esitada eraldi nimekirjana.

Tudengil on soovitatav kontrollida täiendavalt akadeemilistest tavadest kinnipidamist, kasutades selleks olemasolevaid programme (nt [Kratt](#) ja [URKUND](#) jt).

2.4 Töö keel ja stiil

Lõputöö kirjutatakse reeglina eesti keeles, välja arvatud magistritöö, mis on lubatud erandjuhul kirjutada ka inglise keeles. Lõputöö kirjutamisel tuleb arvestada, et tekst oleks asjalik, kergesti mõistetav ja väljendused ühetähenduslikud. Oluline on töö keeleline korrektsus ja stiililine ühtsus. Soovitatav on keeleline neutraalsus, st eelistada tuleks umbisikulise tegumoe (töös käsitletakse, analüüsitakse) või kolmanda pöörde vormide (töö vaatleb, analüüsib) kasutamist. Erandiks on kvalitatiivne uurimus, kus ei taunita esimese pöörde vormide kasutust (uurin, analüüsin). Oluline on kasutada tehtud valikut järjekindlalt kogu töös. Teisalt tähendab neutraalsus hinnanguliste ja suhtumist väljendavate keelendite vältimist. Vältida tuleks ka üliemotsionaalsete omadussõnade tarvitamist nähtuste või protsesside iseloomustamisel (nt majanduslik olukord on lausa suurepärase, lapsed jooksid maru kiiresti). Autor peab kõigepealt ise oma teksti korduvalt hoolikalt kontrollima. Soovitatav on paluda ka teisel inimesel (nt kaasüliõpilane) töö enne lõplikku vormistamist läbi lugeda ja seda kommenteerida, sest kirjutamise käigus muutub tekst liiga tuttavaks, mistõttu kõiki oma vigu ja vasturääkivusi autor tavaliselt ise ei märka.

2.5 Vormistamise ja küljendamise seotu

Töö kirjapanekul tuleb kinni pidada üldistest rahvusvaheliselt väljakujunenud teadusliku töö vormistamise nõuetest. Lõputöö vormistamisel tuleb järgida kindlaid reegleid ja kogu töö lõikes ühtset vormistusstiili.

Lõputöös kasutatakse A4 formaadis valget paberit. Tekst kirjutatakse ainult lehe ühele küljele.

Töö kirjastiil eelistatult Times New Roman. Kirja suurus on standardne, st 12 punkti, reavahe peab olema põhitekstis 1,5. **Tabelite pealkirjades, jooniste allkirjades**, pikkade tsitaatide puhul ja viidetes (v.a viidete vahel) on soovitatav kasutada reavahet 1,0. Lehekülje ülemine ja alumine veeris 2,5 cm, paremal 2 cm, vasakul köitmise hõlbustamiseks vähemalt 3,5 cm. Lõigustiil peab olema ühtlane, st kasutatakse kas lõike, mis algavad taandega (pärast pealkirja esimene lõik ilma taandeta), või siis taandeta lõike, mille vahel on tühi rida. Neid kahte võimalust läbisegi ühes töös kasutada ei tohi. Tekst joondatakse mõlemast, st nii paremast kui vasakust servast. Kõik töö leheküljed nummerdatakse. Tiitellehte ei nummerdata, kuigi loendatakse (st leheküljenumbriid algavad tiitellehele järgneval leheküljel numbriga 2). Lõputöö leheküljenumbriid paiknevad all keskel.

Töö tekst liigendatakse peatükkideks, alapeatükkideks. Peatükkidele ja nende alapeatükkidele pannakse sisule vastavad pealkirjad. Põhiosa peatükid ja nende alljaotused nummerdatakse. Töö liigendatuse esiletoomiseks on soovitatav kasutada pealkirjade ees mitte enam kui kolmetasandilist numeratsiooni. Soovitatav on kasutada automaatset pealkirjastamist. Hoolikalt tuleb jälgida, et pealkirjad töös ja sisukorras langeksid kokku. Kõik töö iseseisvad koostisosad ja esimese astme pealkirjad algavad uuel leheküljelt (uuele lehele minekuks kasutada klahvikombinatsiooni CTRL+Enter). Töö pealkirjades

sõnu „peatükk“, „osa“, „punkt“ vms ei kasutata. Kui pealkirjaga samale lehele ei mahu vähemalt kaks rida sellele järgnevat teksti, tuleb trükkimist alustada järgmiselt lehelt. Pealkirjade kujundamisel arvestatakse järgmist: kõikide peatükkide ja iseseisvate osade (sissejuhatus, kokkuvõte, kasutatud kirjandus jne) pealkirjad kirjutatakse suurtähtedega; alljaotuste (alapeatükkide, allosade) pealkirjad kirjutatakse väiketähtedega (v.a suur algustäht); pealkirjade lõppu punkti ei panda; pealkirjad peavad olema lühikesed, lakoonilised ja vastama peatüki sisule; sõnade poolitamine ja lühendite kasutamine pealkirjades pole soovitatav; peatükid peavad olema loogilises järgnevuses ja sõltuvuses.

2.6 Tabelid ja joonised

Kõik töös esitatavad tabelid ja joonised peavad olema nummerdatud jooksvalt. Tabelitel ja joonistel on kummalgi oma numeratsioon. Tabelite ja jooniste esitamisel tuleb järgida tabelis ja joonisel esitatu peab olema hõlpsasti ja ühemõtteliselt tõlgendatav; **tabelile kirjutatakse pealkiri** (näit: Tabel 1. Eriala lõpetajad 1999-2009 aastatel) ja **joonisele allkiri** (näit: Joonis 1. Eriala lõpetajate vanuseline jaotus), mis peavad olema lühikesed ja selged, kuid sisu ammendavalt lahtimõtestavad; tabelid ja joonised tuleb paigutada võimalikult selle tekstilõigu järele, milles sellele viidatakse. Tabelites ja joonistel esitatud andmed tuleb siduda töö tekstiga. Selleks võib kasutada kas otsest viitamist (Tabel 2 iseloomustab...; Joonis 1 kirjeldab...) või kaudset viitamist. Viimasel juhul märgitakse viide lause lõppu sulgudesse – nt “tegevustes osalejate arv langeb järsult peale keskhariduse omandamist (Joonis 4).”; kui kasutatav tabel või joonis pärineb mujalt, peab joonise/tabeli all olema viide allikale, kust see võetud on – nt Allikas: TLÜ Spordisotsioloogia labori kooliõpilaste spordiharrastuse uuring, 2003.

NB! Põhjalikumate teavete uurimistöö koostamiseks saab näiteks raamatust Hirsjärvi, S. Remes, P. & Sajavaara, P., 2005. Uuri ja kirjuta. Tallinn: Medicina, teadusuuringute eetika põhiseisukohad leiad Euroopa teadlaste eetikakoodeksist (kättesaadav [LTI veebilehelt](#)).

LISAD

Lisa 1 Eelkaitsmine ja kaitsmisprotseduuri reeglid

Eelkaitsmine

Eelkaitsmine korraldatakse vähemalt 4 nädalat enne põhikaitsmist eelkaitsmiskomisjoni ees.

Eelkaitsmise nõuded:

- Lõputöö sisuliselt valminud versioon (kiirkõites) esitatakse eelkaitsmiskomisjonile eelkaitsmise ajal. Eelkaitsmiseks peab valmis olema vähemalt 75% tööst ning töö versioonis peavad kaetud olema kõik töö osad.
- Kaitsmisprotseduur vastab põhikaitsmisele: ettekande pikkus 10–15 minutit (vastavalt bakalaureuse ja magistr töö puhul), millele järgnevad komisjoni küsimused, soovitus ja diskussioon.
- Ettekandes ei ole vaja kulutada aega üldtuntud seisukohtade esitamisele vaid lühidalt ja konkreetselt põhjendada uurimisobjekti valikut, selgitada töö (hüpotees) eesmärki, välja tuua teoreetilised seisukohad, töö teostamise meetodika, tulemused, üldistused, järeldused ning neist tulenevad omapoolsed konkreetsed metodoloogilist ja praktilist laadi ettepanekud.
- Ettekandest peab selgelt nähtuma töö valmidusaste! Ettekanne on soovitatav teha PowerPoint slaidiesitlusena ning illustreerida näitliku materjaliga (skeemid, joonised).

Komisjon kuulab üliõpilase poolt esitatud ettekande, esitab küsimusi ja soovitusi töö lõpliku valmimise osas, ning soovib eelkaitsmise järgselt õppekava kuraatorile põhikaitsmiseks retsensendi. Eelkaitsmisel peaksid aktiivselt osalema ka lõputööde juhendajad.

Kui komisjon annab nõu tööd veel täiendada oluliselt ja ei soovita sellisel kujul kaitsmiseks esitada, siis tudeng võib oma töö esitada põhikaitsmiseks vaatamata tehtud märkustele ja puudustele, arvestades teadlikult eelkaitsmisel tehtud ettepanekute ja küsitavuste arvesse võtmist põhikaitsmise hindamisel.

Lõputööde kaitsmisprotseduuri reeglid

1. Protseduuri juhatab kaitsmiskomisjoni esimees, kes kuulutab välja kaitsmise alguse ja tutvustab kaitsmisprotseduuri ja päevakava.
2. Kaitsmiskomisjoni esimees annab lõputööd kaitsvale üliõpilasele sõna oma töö tutvustamiseks.
3. Üliõpilane esitab püsti seistes oma ettekande, mille tutvustamiseks antakse bakalaureuse lõputöö puhul 10 minutit ja magistr töö puhul 15 minutit. Seejärel võib üliõpilane soovi korral istuda. Ajalimiidi ületamise korral on kaitsmiskomisjoni esimehel õigus ettekanne katkestada.
4. Üliõpilase sõnavõtu lõppedes annab kaitsmiskomisjoni esimees sõna töö retsensendile.
5. Retsensent esitab kokkuvõtlikult oma hinnangu üliõpilase lõputöö peamiste seisukohtade ja töö teostamise taseme kohta. Järgnevalt esitab retsensent küsimused. Kui retsensent kohal ei viibi, loeb kaitsmiskomisjoni esimees või tema poolt volitatud isik retsensendi kirjaliku arvamuse ja küsimused ette. Järgnevalt

toimub väitlus lõputöö kaitsja ja retsensendi (või retsensendi puudumisel kaitsmiskomisjoni esimehe või tema poolt volitatud isiku) vahel. Retsensendi sõnavõtt, kaitsja vastamine küsimustele ja sellega seotud väitlus kestab kokku mitte rohkem kui 15 minutit.

6. Kaitsmiskomisjoni esimees annab sõna kaitsmiskomisjoni liikmetele lõputöö kaitsjale küsimuste esitamiseks. Väitlus jätkub kaitsja ja komisjoni vahel (mitte rohkem kui 5 minutit). Kaitsmiskomisjoni esimees annab sõna soovi korral kõigile kohalviibijatele (sh komisjon) lõputöö kaitsjale küsimuste esitamiseks. Järgneb ülddiskussioon (mitte rohkem kui 5 minutit). Kaitsmiskomisjoni esimees jälgib, et esitatavad küsimused ei kalduks kaitstavast lõputöö teemast kõrvale.
7. Kaitsmiskomisjoni esimees annab sõna töö kaitsjale lõppsõnaks (kuni 1 minut).
8. Kaitsmiskomisjoni esimees kuulutab üliõpilase lõputöö avaliku kaitsmise lõppenuks. Ühe lõputöö kaitsmise protseduur kestab mitte rohkem kui 45 minutit.
9. Pärast kõikide antud päeva lõputööde avalikku kaitsmist hindab komisjon kaitstud töid kinnisel koosolekul.
10. Kaitsmiskomisjoni otsuse teeb teatavaks kaitsmiskomisjoni esimees suuliselt nii kaitsjaile kui kuulajaile vahetult pärast otsustamist.

Lisa 2 TLÜ loodus- ja terviseteaduse instituudi liikumis-, tervise- ja sporditeaduste akadeemilise suuna lõputööde kaitsmise kord

1. Üliõpilane esitab vormikohase avalduse bakalaureuse- ja magistritöö (edaspidi lõputöö) teema ja juhendaja kinnitamiseks. Avaldusel peab olema juhendaja allkiri. Sellega tõendab juhendaja, et ta on nõus konkreetset üliõpilast konkreetset teemat juhendama. Avaldus tuleb esitada hiljemalt oktoobris. Avaldusele lisatakse lõputöö kava.
2. Lõputöö sisuliselt valminud korralikus kiirköites eksemplar, milles võib esineda vormistuslikke vajakajäämisi ning mille esitamiseks on lõputöö juhendaja andnud oma nõusoleku, esitatakse eelkaitsmise ajal eelkaitsmiskomisjonile.
3. Lõputööde eelkaitsmine on kohustuslik.
4. Lõputöö peab olema koostatud ja vormistatud vastavalt bakalaureuse- ja magistritööde juhendile.
5. Üliõpilase poolt esitatud lõputöö vaatab läbi eelkaitsmiskomisjon, kes annab nõu töö parendamiseks ja vajadusel soovib töö kaitsmisele minekut edasi lükata. Lõpliku otsuse töö kaitsmisele lubasmisel teeb töö juhendaja, kinnitades seda oma allkirjaga lõputöö tiitellehel.
6. Eelkaitsmiskomisjon soovib eelkaitsmise järgselt tööle retsensendi tehes sellekohased ettepanekud õppekava kuraatorile.
7. Retsensendiks määratavalt isikult eeldatakse kõrgharidust, kõrget kvalifikatsiooni ja kompetentsust lõputöö teemaga seonduvas valdkonnas, mida väljendab akadeemiline kraad vastaval erialal või silmapaistev praktiline kogemus vastaval tegevusalal ning erapooletust töö kaitsja isiku suhtes.
8. Lõputöö kaitsakse akadeemilises kalendris ettenähtud ajal. Üldjuhul on kaitsmised kaks korda õppeaastas: jaanuaris ning mai lõpus või juuni alguses. Lõputööga seonduv info ja täpsed kuupäevad fikseeritakse ja pannakse instituudi veebilehele algava semestri teisel õppekuul.
9. Lõplikult vormistatud lõputöö esitatakse kaitsmiseks õppenõustaja- ja spetsialistile hiljemalt kaks nädalat enne kaitsmist. Lõputöö tuleb esitada kolmes eksemplaris: kaks köidetud paberversiooni (vähemalt üks kõvas köites) ja üks elektrooniline versioon pdf-na. Kõvas köites paberversioonis töö tiitellehel peab olema juhendaja allkiri, mis tõendab lõputöö kaitsmisele lubamist. Üliõpilane kirjutab oma allkirja autori kinnitusele ja teksti lõppu, st kokkuvõtte ja järelduste peatüki alla (enne kirjanduse loetelu). Lõputöö esitamisel täidetakse õppeinfosüsteemis kaitsmisele registreerimise avaldus (MA lõpetaja) või vormistatakse lõputöö teema kinnitamine (BA lõpetaja).
10. Üks eksemplar köidetud tööst jääb õppenõustaja- ja spetsialistile juurde tutvumiseks välja, teise eksemplari toimetab õppenõustaja- ja spetsialist retsensendile. Peale lõputööde kaitsmist tagastatakse üks eksemplar köidetud tööst autorile, teine antakse säilitamiseks instituudi raamatukokku.
11. Retsensent esitab oma kirjaliku seisukohavõtu töö kohta hiljemalt kolm tööpäeva enne kaitsmist. Kaitsja saab retsensiooni hiljemalt üks tööpäev enne kaitsmist.
12. Retsensendi kirjaliku arvamuse pikkus ei tohiks ületada kahte lehekülge (10 minutit). Käsitlema peaks järgmiseid aspekte: uurimisteema olulisus, töö sisuline ja teaduslik tase, terminoloogia täpsus, kirjandusallikate ja andmete analüüsi põhjalikkus, tulemuste uudsus, uurimismetoodika piisav kirjeldus ja sobivus püstitatud eesmärkide lahendamiseks, läbitöötatud materjalide maht, järelduste argumenteeritus, töö

- ülesehituse loogilisus, vormistuse korrektsus ja vastavus lõputööde juhendis kehtestatud nõuetele. Kirjalik arvamus peaks sisaldama ka retsensendi küsimusi töö autorile.
13. Retsensendi viibimine bakalaureuse- ja magistritööde kaitsmisel on kohustuslik, kuid kui ta mõjuval põhjusel kaitsmisel osaleda ei saa, peab kindlasti esitama kirjalikult oma arvamuse töö kohta (vt punkt 12 ja 13).
  14. Lõputöö kaitsmine toimub avalikul kaitsmisel. Kaitsmisel järgitakse kaitsmisprotseduuri reegleid.
  15. Lõputöö on hindeline. Lõpphinde panekul arvestatakse retsensendi ettepanekuid ning toimub arutus ja hääletamine kõigi kohalviibivate kaitsmiskomisjoni liikmete osavõtul. Lõpphinde panekul arvestab komisjon ka töö kaitsmist (sh ettekande ülesehitust ja kvaliteeti, väitlemisoskust ning suutlikkust küsimustele vastata ning ettekandes ja väitluse käigus demonstreeritud erialateadmiste hulka).
  16. Kaitsmiskomisjon paneb hinded kinnisel koosolekul pärast seda, kui kõik tööd on kaitsstud ning teatab need suuliselt kaitsjaile ja kuulajaile kaitsmise päeval vahetult pärast otsustamist.
  17. Lõputööde kaitsmisega seotud dokumendid on:
    - Juhend bakalaureuse- ja magistritöö koostamiseks ja vormistamiseks
    - Lõputööde kaitsmisprotseduuri reeglid
    - Avaldus lõputöö teema ja juhendaja kinnitamiseks
    - Avaldus lõputöö kaitsmisele registreerimiseks (ainult MA tudengitel, esitatakse õppeinfosüsteemis)
    - Juhised retsensendile kirjaliku seisukohavõtu vormistamiseks
  18. Lõputöö kaitsmisega seoses lähtutakse TLÜ õppekorralduse eeskirjast.

Lisa 3 Tiitellehe kujunduse näidis

TALLINNA ÜLIKOOL
Loodus- ja terviseteaduste instituut
..... (*õppekava nimetus*)

Autori ees- ja perekonnanimi

TÖÖ PEALKIRI

Bakalaureusetöö/Magistritöö (*mis tasandi töö*)

Juhendaja: (*eesnimi perekonnanimi, akadeemilised tiitlid*)

.....
(juhendaja allkiri)

Tallinn 20...

Lisa 4 Autori kinnitus

Autori kinnitus

Mina, _____, kinnitan, et olen lõputöö

Autori nimi

teinud iseseisvalt ning seda ei ole keegi teine varem kaitsmiseks esitanud. Kõigi teiste autorite uurimistööde ja mujalt pärinevate andmete kasutamisel on allikale viidatud.

Annan Tallinna Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) oma lõputööd säilitada ja üldsusele kättesaadavaks teha Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatukogu digihoidlas. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Töö autor: _____

Kuupäev, allkiri

Lisa 5 RESÜMEE (ingl ABSTRACT)

Resümee (ingl Abstract) ülal eraldi lõigus tuleb anda märge autori, pealkirja, töö taseme, kaitsmise asutuse ja aasta kohta. Resümee lõpus tuleb tuua eraldi lõigus olulisemad võtmesõnad (3-5). Resümee põhitekst on vormistatud reeglina ühes lõigus, umbkaudu 200-300 sõna reavahega 1,0. Ei sisalda viiteid allikatele. Resümee peab andma vastuse järgnevatele küsimustele:

- Miks uuriti = töö eesmärk? Millistele küsimustele püüti vastata?
- Kuidas teostati? Kirjeldada lühidalt meetodika.
- Mida leiti? Kirjeldada peamised tulemused.
- Miks see uurimus oluline on? Tuua esile tähtsamad järeldused.

Näide:

Jalajas, Kärt. Eneseobjektiveerimise, sotsiaalse kehakuju ärevuse ja treeningharjumuste vahelised seosed naissoost aeroobika harrastajate ja treenerite seas. Magistr töö. Tallinna Ülikool, Terviseteaduste ja Spordi Instituut. Tallinn, 2013.

Magistr töö eesmärgiks oli uurida seoseid eneseobjektiveerimise, sotsiaalse kehakuju ärevuse ja treeningharjumuste vahel aeroobikatreeningutel osalevate naiste seas. Tuginedes eneseobjektiveerimise teooriale ja varasematele uurimustele, eeldati ilmnevat olulised seosed nende vahel. Samuti oletati, et eneseobjektiveerimise ja sotsiaalse kehakuju ärevuse osas esinevad märkimisväärsed vanuselised erinevused. Valimi moodustas 141 aeroobikatreeningutel osalevat (harrastajad ja treenerid) naist vanuses 15-76 ($34,6 \pm 12,2$) aastat. Uuringus osalejatel paluti vastata eneseobjektiveerimise, objektiveeritud keha teadlikkuse ja sotsiaalse kehakuju ärevuse küsimustikule ning küsimustele treeningharjumuste kohta. Sarnaselt varasematele uurimustele, leiti olulised seosed eneseobjektiveerimise ja sotsiaalse kehakuju ärevuse vahel ning leiti, et kõrgema sotsiaalse kehakuju ärevuse tasemega naistel on kõrgem objektiveeritud keha teadlikkuse tase ning võrreldes madalama eneseobjektiveerimise tasemega naistega, teostavad kõrgema eneseobjektiveerimise tasemega naised enam keha seiret, tunnevad enam oma keha pärast häbi ja kogevad enam sotsiaalset kehakuju ärevust. Vastupidiselt senistele uurimustele ei ilmnenu käesolevas uuringus eneseobjektiveerimise ja sotsiaalse kehakuju ärevuse seoseid treeningsagedusega. Olulised seosed leiti aga treeningriietuse valiku osas; kõrgema sotsiaalse kehakuju ärevusega naised kalduvad kandma figuuri varjavamaid treeningriideid. Oodatult esinesid olulised erinevused aeroobika harrastajate ja treenerite vahel. Võrreldes harrastajatega objektiveerivad treenerid end oluliselt vähem ning kogevad oluliselt vähem ka sotsiaalset kehakuju ärevust. Uuringu põhjal leidis kinnitust mitmetes varasemates uurimustes tõdetu, et võrreldes vanemaalsete naistega on eneseobjektiveerimine ja sotsiaalne kehakuju ärevus kõrgem nooremaalistel naistel. Uurimistöö tulemused osutavad, et eneseobjektiveerimise ja sotsiaalse kehakuju ärevuse teooriad võivad olla olulised mõistmaks aeroobikatreeningutel osalevate naiste treeningkäitumist. Ühtlasi on saadud tulemused oluliseks teadmiseks treeneritele treeningute juhtimisel ning treeningutel osalevate naiste mõttemaailmast ja oma kehasse suhtumisest arusaamisel.

Võtmesõnad: objektiveerimise teooria, eneseobjektiveerimine, sotsiaalne kehakuju ärevus, naised, aeroobikatreeningud

Lisa 6 Viidete ja kasutatud allikate loetelu vormistamise näited

Siinkohal toodud näited viitekirjete ja kasutatud allikate loetelu vormistamiseks järgivad Harvardi süsteemi. Näidetena esitatavad viited ja allikad on koostatud üksnes illustreerival eesmärgil. Mistahes sarnasus publitseeritud tööga on kokkusattumus.

Tekstisisene viitamine

Viitamine ühe ja kahe autoriga tööle:

Uudsus kerkib esile tuttavlike elementide ootamatutest kombinatsioonidest (Red, 1998). White ja Brown (2004) käsitlevad... või ...uurimuses (White & Brown, 2004).

Kui autori nimi kajastub põhitekstis, siis seda vahetult järgnevas viites ei korrata; täpse tsitaadi korral on viide ka leheküljele:

Grey (2008: 56) väidab, et “...”

Kui töö on **kolm või enam autorit**, siis märgitakse viidete puhul ainult esimene autor ja “jt” või “et al.”:

Green jt (2004) leidsid, et... või ...leiti hiljutises uurimuses (Green, et al., 2004).

Kui esitatud tekst tuleneb **mitmete autorite töödest**, tuleb mitmete autorite tööd järjekindlalt järjestada kas aasta alusel või alfabeetiliselt:

Rekreatsioonil on Eestis, Soomes ja Iirimaal... (Valkoinen, 2000; Blue, 2001; Must, 2008).

Rekreatsioonil on Eestis, Soomes ja Iirimaal... (Blue, 2001; Must, 2008; Valkoinen, 2000).

Autori mitmele tööle korruga viidates tuleb tööd reastada vanemast uuemani; kui samal aastal on autorilt ilmunud mitu tööd, lisatakse alfabeetilisest järjestusest täht aasta juurde:

Red (1998; 2000a; 2000b; 2005) on oma uurimuste näidanud, kuidas...

Kui viidatakse **kaudselt teise allika kaudu**, kus antud mõtteid või tsitaati on kasutatud, peab tekstis olema kinnitus, et see, mida tsiteeritakse või refereeritakse, on võetud teisest allikast:

Nagu Red (1998 viidatud Must, 2008: 5) märgib... või ...(Red, 1998 viidatud Must, 2008: 5).

Sellisel juhul on selge, et autor on hankinud oma informatsiooni Mustalt, mitte Red'lt. Kasutatud allikate loendisse tuleb lisada ainult Must (2008). Viitamine mingi autori tööle teise autori töö kaudu ei ole hea tava ja seda peab võimalikult vältima! Kaudset viitamist võib kasutada ainult erandjuhul, kui originaalteos ei ole kättesaadav.

Kasutatud allikate loetelu vormistamine

Raamatud

Viidatakse põhimõttel: Autor, Initsiaal., Aasta. Pealkiri. Ilmumise koht: Kirjastaja.

Esimese väljaande raamatud:

Red, A., 1998. Avoiding panic: how Americans exercise in everyday life. New York: Beacon Press.

(jätkub)

White, C.J. & Brown, H., 2004. Public leisure. London: Sagamore Press.

Hilisemate väljaannete raamatud:

Red, A., 2005. Work and leisure. 2nd ed. Berkeley: University of California Press.

Tõlgitud raamatud:

Grey, L., 2008. Rekreatsioon kaasaegses ühiskonnas. Inglise keelest tõlkinud Anna Hall. Tallinn: Valgus.

Toimetatud raamatud:

Blue, S.T. & White, S. eds., 2003. Leisure studies. New York: Heaven Press.

Must, S. toim., 2008. Eestlaste vaba aja harrastuste struktuur. Tartu: Ilmatar.

e-raamatud:

Viidatakse põhimõttel: Autor, Initsiaal., Aasta. Pealkiri. [meedia tüüp] Ilmumise koht: Kirjastaja. Kättesaadav: e-raamatu allikas ja veebiaadress. [Külastamise kuupäev].

Rose, R., 2005. Global tourism. [e-book] Chester: Castle Press. Kättesaadav: University Library/Digital Library/e-books <http://libweb.orglia.ar/E-books> [13.04.2009].

Artiklid

Artikkel kogumikus:

Viidatakse põhimõttel: Autor, Initsiaal., Aasta. Artikli pealkiri. Kogumikus: Kogumiku toimetaja. Kogumiku pealkiri. Ilmumise koht: Kirjastaja, leheküljed.

Blue, S.T., 2001. Rethinking the concept of leisure. In: J. Black, ed. Reworking concepts in new century. Ithaca: Cornell University Press, 23-37.

Valge, H., 1999. Rekreatsiooniteadused uue sajandi künnisel. Kogumikus: S. Must, toim. Sotsiaalteadused muutuste tuules. Tallinn: Tallinna Ülikooli Kirjastus, 33-46.

Artikkel ajakirjas:

Viidatakse põhimõttel: Autor, Initsiaal., Aasta. Artikli pealkiri. Ajakirja nimetus, köide (number), leheküljed.

Brown, M., 2000. What leisure specialists know about recreation. Leisure Studies, 12 (3), 167-184.

Artikkel populaarteaduslikus ajakirjas:

Red, A., 1998. Shortage of recreation for poor grows in the U.S. Leisure Times, 21 April, 24, 12-15.

e-ajakirjad:

Viidatakse põhimõttel: Autor, Initsiaal., Aasta. Artikli pealkiri. Ajakirja nimetus, köide (number), leheküljed kui olemas. Kättesaadav: veebiaadress. [Külastamise kuupäev].

Purple, C., 1999. What's wrong with recreation management? Recreation Standard, [Online] 13 (4), 38-40. Kättesaadav: <http://libweb.orglia.ar/ejournals/328> [12.05.2009].

Ajalehe artikkel:

Viidatakse põhimõttel: Autor, Initsiaal., Aasta. Artikli pealkiri. Ajalehe täisnimetus, Päev ja kuu leheküljenumber.

Hall, M., 2005. Kas eeskuju paneb liigutama? Postimees, 3. September lk 8.

Online ajalehe artikkel:

Viidatakse põhimõttel: Autor, Initsiaal., Aasta. Artikli pealkiri või dokumendi nimi. Ajalehe täisnimetus, Päev ja kuu. Kättesaadav: veebiaadress. [Külastamise kuupäev].

Hall, M., 2005. Kas eeskuju paneb liigutama? Postimees, 3. September. Kättesaadav: <http://sport.postimees.ee/?id=154023> [23.09.2005].

(jätkub)

Lõputööd

Viidatakse põhimõttel: Autor, Initsiaal., Aasta. Lõputöö pealkiri. Tase. Ülikooli nimetus. Roosa, P., 2005. Sõru linna noorte vaba aja harrastused. Bakalaureusetöö. Tallinna Ülikool.

Internetist pärinevad allikad

Viidatakse põhimõttel: Autor või Allikas, Aasta. Veebidokumendi või veebilehe nimetus. [meedia tüüp] Kättesaadav: veebiaadress. [Külastamise kuupäev]. European electronic Library for Leisure, 2007. Can sleeping make you healthier? [Online] Kättesaadav: <http://www.eell.edu.hth.sleeping> [17.07.2007].

Kaardid

Viidatakse põhimõttel: Kaardi autor, Väljaandmise aasta. Kaardi nimetus. Kaardi seeria, Lehe number, Mõõtkava, Väljaandja. Regio, 2006. Soomaa. Eesti maastikud, Leht 6, 1:1000, Eesti Maastike Kaitsekeskus.

Allikate järjestamine

Tekstis viidatud allikad esitatakse autori või toimetaja(te) perekonnanime järgi alfabeetiliselt järjestades.

Sama autori erinevad tööd järjestatakse nende väljaandmise järgi, st kõige varasem esimesena:

Red, A., 1998. Shortage of recreation for poor grows in the U.S. Leisure Times, 21 April, 24, 12-15.

Red, A., 2005. Work and leisure. 2nd ed. Berkeley: University of California Press.

Sama autori samal aastal välja antud töödele lisatakse väljaandmise aastale täht 'a', 'b' jne ning järjestatakse alfabeetiliselt tööde pealkirjade järgi:

Red, A., 2000a. Beyond the boredom. Chicago: University of Chicago Press.

Red, A., 2000b. Leisure and recreation. London: Cambridge University Press.

Kui sama autor kordub ka kaasautorluse kirjes, siis esmajärjekorras esitatakse selle autori ainuisikulised tööd, seejärel kaasautorluses olevad (järjestatakse esimese autori järgi):

Blue, S.T., 2001. Rethinking the concept of leisure. In: J. Black, ed. Reworking concepts in new century. Ithaca: Cornell University Press, 23-37.

Blue, S.T. & White, S. eds., 2003. Leisure studies. New York: Heaven Press.

Sama perekonnanimega autorite korral järjestatakse eesnime järgi.

LISA 7 Kasvatusteaduste ja õpetajakoolituse õppekavade magistritööde ja nende kaitsmise hindamiskriteeriumid

Leitav LTI [kodulehelt](#)